

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΕΡΝΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΚΑΛΟΓΗΤΗΤΕ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1952

Ε.Υ.Α. της Κ.Ε.Τ.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΕΚΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

ΑΝΟΙΞΗ

Και νά, φουντώνει ή άνοιξη!
Τό νέο μπουμπούκι δένει.
Χύνεται ή μεγαλόπνοη
και λιγοθυμισμένη
αύρα από τά τετράψηλα,
και κρυφαναστενάζοντας
λιγάει τά κυπαρίσσια.
Οί Ισκιοί άλαφρώνουνε, οί αύγές,
και ή πελαγίσια
ριπή άνασαινει τ' άφρολούλουδα
στά διάφανα τετράβαθά της πλάτια
άπό τή μιá ως τήν άλλη νύχτα
άνοίγονται,
σκεπάζονται, ψηλά, τά μονοπάτια...

Και νά, φουντώνει ή άνοιξη!
Παντοϋ ό λαός, νά δράξει τή μανία
τήν Ιερή, πού άνάτρομη
σκορπάει στά τετραπέρατα άρμονία,
κι άπ' τόν άγώνα τοϋ κορμιού,
τοϋ νοϋ, τοϋ δέντρου
ύψώνει άντάμα,
σέ βύθη άίττisia, άθώρητα,
τό μέγα τής χαράς τό θάμα!

*

«Ποτίστε με, ποτίστε με,
και κέντρωσέ με έσύ, χωριάτη,
πού ώσά γυναίκα άνέδασες
τήν πλάση στο ψηλό σου τό κρεβάτι
πού τρεις φορές σου άλλάξανε
τά δόντια, για ν' άλέσεις με τήν τρίτη
γενιά» τό κριθαρόψωμο
στό βαρυθέμελό σου σπίτι»

κεντρώστε με με τόν όσχρο
κάθε φιδιού πού από τό ντύμα βγαίνει,
άπ' τόν τυφλίτη, άπ' τόν άστρίτη, άπ'
[τήν όχιά
κι άπ' τή δεντρογαλιά τήν άναμμέγη

ποτίστε με, ποτίστε με,
δέν τρέμω έγώ τή φαρμακεύτρα πλάση.
"Αν δέν είμ' άξιός γιός της, νά,
ζητάω νά με χαλάσει!

"Ακούστε, άκούστε με! "Αν έτρέμανε
στήν κούνια τά βυζασταρούδια,
έμένα με νανούρισαν
τών άντρειωμένων τά τραγούδια.

"Εμέ, λεχώνα ή μάνα μου,
στή πόρα τή μαρτιάτικη
πού 'χε τά οϋράνια άνοιξει,
έσκώθη και με πήρε στην άγκάλη της,
τόν πρώτο κεραυνό για νά μου δείξει!

Τό πρόσωπό μου έφύλαγεν
ή προσωπίδα ή διάφανη,
πού ή μάνα, από τήν όψη μου
άγάλι-άγάλι βγάνοντας,
έχαμογέλα, άχνή, νά με γνωρίσει...
Δάκρυα τής αναλάμπαν στά ματόκλαδα.
Μάνα, Ιερώτερη άπ' τή φύση!

Και κάπου, ώσά νά γνώρισε
βαρύ σημάδι άπάνω μου,
τής χτύπησε βαθιά ή καρδιά,
και στις γυναίκες έκραξε,
πού με είχαν πρωτοπιάσει,

στοὺς δρόμους ὄξω νὰ χυθοῦν,
νὰ μὲ κηρύξουν στὰ βουνά

καὶ στὴ μεγάλη πλάση!

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥ

Καὶ ἡ μοίρα, δίκαιη, θέλησε
καὶ στάθηκε στὸ δρόμο,
καὶ πήρε τὸν καλύτερο.
Κ' ἦταν ἀκόμα ἀγούρος νιός,
ποὺ μὸφτανε ὡς τὸν ὦμο.

ἐλιώνανε οἱ ἄρμοί μου.
Κι ἂν ἐδυνάμωνε τὸ φῶς,
ὄπου δὲ γλίστρα' ἀχτίδα,
ὄλη τὴν ἄσπρη συγνεφιά
σὰ νὰ εἶχα προσωπίδα.

Ὡσὰν ἀδέρφι μου ἦτανε.
Κι ἀπ' ὄλους ὄσους ἔρχονταν
στὸ χειμαδιό, στοῦ Ἴόνιου
δίπλα τὸν κρύον ἀγέρα,
κανένας δὲν τρικύμιζε
τόσο βαθειὰ τὸν ξάστερο
τὸν ἦχο στὴ φλογέρα.

Ἡ βοή μπροστά μου ἐδιάβαινε
τὸ πέλαου κ' ἐπλημμύρα.
Ἡ ἄδυσο, τρίσβαθα, ἐκλωθε
βαριά βουνίσια μύρα.
Ἡλιοὶ ἐδιαβήκανε πολλοὶ
καὶ νύχτες, νύχτες ξάστερες.
Κι οὔτε ἀγγιξάν σιμά μου.
Ἀπὸ τὸν πόνο βγαίνοντας,
τὸν εἶδα δίπλα, κ' ἦτανε
σὰν τὸ παλιό, ἀνοιξιάτικον,
ὠραῖο φιδόντυμά μου.

Καὶ στὸ λαγοῦτο ἦταν καλός.
Πού, ἂν εἶναι τρία τὰ τέλια του
στὰ χέρια του ἐζυγίζονταν
γερὴ φωνὴ καὶ δίκια,
σὰν τρία νὰ φτεροσάλευαν,
τὸ μεσημέρι ἀκράτητα,
σὲ κλῶνο ἐλιᾶς ἐφτάψηλον
βασιλικά τζιτζικία!

Κ' εἶχα τὸ μέγα πέλαγο
ποὺ ἀνάστραφτεν ἀγγάντια.
Μάτια μου, πρῶτα ἀστράφατε
σὰ δυὸ κοφτὰ διαμάντια,
κι ἀπάνω στὴν δλόφωτη,
στὴν κρούσταλλή σας γύμνια
ὄλο τὸ πέλαγο ματιά,
κι ὁ ἥλιος πλέει συντρίμιιά...

Καὶ θόλωσεν ἡ σκέψη μου.
Μπροστά στὸ μέγα πέλαγο
ἐριξα σκόρπιο τὸ κορμί
μὲ ἀδύνατο ποδάρι.
Κ' ἦτανε σὰ νὰ φώταγε
μερόνυχτα ἀπὸ πάνω μου
τὸ παγερὸ φεγγάρι.

Βαθιὰ ὄροσιὰ τοῦ νέου κορμιοῦ,
σὰν ἀστραπὴ ποὺ ἀφήνει
τὸ σύγνεφο, ἢ σὰ σήκωμα
στὴν ἄφρη ἀπὸ δελφίни!
Ἐλάμπανε μὲς στὰ νερά
χορταριασμένοι οἱ βράχοι,
καὶ στὸ βυθὸ ἀνατρίχιαζεν
ἡ χλόη τους σὰν τ' ἀστάχυ,
καὶ μέσα ὁ ἄμμος σὰ χρυσά,
στάρια γεμάτα, ἀλώνια.
Τὰ θερμασιμένα ἐδιάβαιναν

Κι ὡς τὰ μελούδια ἐμούδιασε
στὰ χέρια τὸ καλάμι.
Σὰ φύλλο ἐσειόντανε ξερὸ
πλατάνου ἢ ἀπαλάμη.
Μυρμήγκιαζε ἢ σερνόντανε
στὸν ἄμμο τὸ κορμί μου
σκουλήκια σὰ νὰ μ' ἔβοσκον

τὴν ἄμμο χελιδόνια,
καὶ τὰ ζεστά ἐδροσίζανε
φτερούγια στὴν ἀρμύρα.
Ἐὰ συνεπῆρε σύφλογο
τῆς ἐρημίας τὰ μύρα.
Κι ἀκόμα ἐδροσιζόμενα
μέσ στοῦ βαρὺ λιθοῦρι,
κ' ἔλεα πῶς θὰ ἴσταις δίπλα μου
σγουρόμαλλον ἀγῶρι
μέ τὴν ἀστέρην ματιά,
στον πελαγίσιο ἀγέρα,
νὰ σαλαγᾶς τὰ κύματα
μέ τὴ χλωρὴ φλογέρα.

Μοῦ ἀκολουθοῦσαν σιωπηλοὶ
στὰ χεῖλη ἀπάνω οἱ στίχοι:
«Σκίσε μαζί με τὸν ἀφρὸ
τὰ κρουσταλλένια ρήχη·
ἔβγα ἀπ' τὰ πέλαγα ἀλαφρὸς
καὶ πλάγιασε σιμά μου,
κολυμπιστὴ μου ἀστραφτερέ,
καλέ μου, ντέλφινά μου!»

Σαλεύει ὁ ἄμμος σύγκαιρα
κι ἀναθροοῦν τὰ φύκια...
Ἔλα νὰ ρίξεις στὰ γερά
τ' ἀστραφτερά χαλίκια,
κι' ἀθῶον, ὦ γύμνια ἐφηβική!
ἀπὸ μπροστά μου πέρνα,
τὸ φτεροκόπο πάτημα
γερά νὰ σκάει τὴ φτέρνα
δίπλα στοῦ κύμα τὸ λοξό,

σπιθόβολα ἀφρισμένο,
μ' ὄλο τὸ πρόσωπο στοῦ ἡλιοῦ
τὴ λάμψη στυλωμένο.
Δίπλα γιατί στὸ Ἴόνιο
μέ νιότη νέα νὰ λάμπω;
Κ' ἐσὺ ἀπαράτησες μακριὰ
γιὰ πάντα αὐτὸ τὸν κάμπο!
Καὶ τί θὰ ποῦνε οἱ ξάστεροι,
περήφανοὶ μου στίχοι
στὸ ραζακὶ τὸ τραγανὸ
καὶ στὸ σγουρὸ αἰτονύχι,
στοῦ δειλινοῦ καὶ στῆς αὐγῆς
τὸν κρουσταλλένιο ἀγέρα,
ἀπ' τὴ δική σου ἀπόμακρα
τρικυμιστὴ φλογέρα:
Πῶς θὰ χυθεῖ ὁ ἐλεύτερος
ἦχος στὸ νέο τραγούδι,
ἂν δὲν τοῦ δίνει ἡ λαύρα σου
τῆς νιότης τὸ μελούδι;

Ἄκόμα ὁ ἀνεμόμυλος
πλατύφτερος δουλεύει
πού, ὡς ἀρχίζεν ἡ πείνα μας
στον κάμπο νὰ θεριεύει,
τὴ βοερὴ ἀνεβαίνοντας
πῶτριζεν ὄλη σκάλα,
γιὰ νὰ ζυμώσουμε φαγι
μέ τὸ γιδίσιο γάλα,
ἀπ' τὴν καφτὴν ἐπαίρναμε
στὶς φοβχτες μας πασπάλη,
καὶ τὸ μεδούλι ἐθήριευσ
στὰ κόκκαλά μας πάλι!

Ἄπο τὸν «Ἀλαφροσκιωτο»

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΤΟΝ ΕΛΙΚΩΝΑ.

Τὸν ὄρθρο ὁ Ὅσιος τὸ βαθύ, προτοῦ ξυπνήσουν τὰ πουλιά
στον Ἐλικῶνα ἀκόμα,
ἀπὸ τὸν ἅγιον ὕπνο του ποῦ πῆρε μέσα στὴ σπηλιά
κειτάμενος στοῦ χῶμα·

μέ τὸ κορμί τὸ ἀγγελικὸ ποῦ πιά δὲ βάραινε στὴ γῆ,
τὰ ὑστερινὰ τ' ἀστέρια

ἐνῶ σβηγόνταν τὰ τρανά, ὄλος μιὰ δέηση, στὴ σιγή
ἐκράτει ὀρθὰ τὰ χέρια!

Σὰν πρωτοξύπνητο πουλί π' ἀλαφροσκώνει τὰ φτερά
πρὶν τὴ φωλιά του ἀφήσει,
τοῦ ἀόρατου κρυφότερα τὸν ἐπερίζωνε ἢ χαρὰ
θερμῆ, κ' ἡ ἀμίαντη φύση...

Ὅλος μιὰ δέηση κ' ἔμενε γυμνὴ ψυχὴ, χωρὶς μιλιὰ,
χωρὶς στὸν κόσμον ἀνέσα,
τὶ γύρα του τὰ πνέματα σαλεύανε σὰν τὰ πουλιὰ
στὸν ἔρμον λόγγον μέσα...

Μικρὴ ἂν πουρπούλιαζε φωνή, ὀπδοκλείει τ' ἄχραντο πρωτὶ,
μὰ ὁ νοῦς του πιά εἶχε μείνει
ἐκεῖ π' ἀρχίναε ν' ἀγρικᾶ τῶν Ἀσωμάτων τὴ βοή
μεσ' ἀπ' τὸ Θεῖο Καμίσι!

Παγᾶνα ὥστόσο μυστικιὰ στὸ μεγαβούνι τὸ ἱερό,
ἀπ' τὸν Πασᾶ σταλμένοι
τρεις Τούρκοι ἀπὸ τὴ Λεβχδιά, κατὰ πῶς ψάχναν γιὰ νερό
οἱ σκύνοι οἱ διψασμένοι,

ἀπὸ νὰ διαγουμίζοντας στ' ἄλλο τῆς Ρούμελης χωριό,
καιρὸ ἐγυρεύον τῶρα
νὰ βροῦν τὸν Ὅσιο μιὰ φορά στὸ μυστικὸν ἀσκηταριό,
νὰ τότε πᾶν στὴ χώρα...

Τί σ' ἔλη ἀκούστη τὴν Τουρκιὰ πῶς, σὰν τσοπάνικη φωτιά,
στὴν ἄκρη τοῦ Ἐλικιώνα,
πότε τὸ βράδυ, πότε αὐγὴ, πότε τὴν τρίσβαθη νυχτιὰ
φαινόντανε μιὰ εἰκόνα

π' ὄλον ἐγιόμιζε μὲ μιᾶς σὰν ἀστραπὴ τὸν οὐρανὸ
χιλιόδοξα μεγάλη,
τῶν Γκιαούρηδων καρφώνοντας ὄλα τὰ μάτια στὸ βουνό—
καὶ δὲν τὴ βλέπαν οἱ ἄλλοι.

Κι ἀπὸ τὴν ὥρα πῶδγαινεν ἡ φοβερὴ φεγγοβολή,
σὰ νὰ μὴν ξέραν ἄλλο,
οὐδὲ Σουλτάνο, οὐδὲ Πασᾶ, μηδὲ τὴν ψεύτρα Ἀνατολή,
παρὰ ἓνα φῶς μεγάλο...

Κ' ἔστειλε διάταν ὁ Πασᾶς, φερμάνι ὀλοῦθε φοβερό:
«Ποιὸς τὴ φωτιὰν ἀνάθει
π' ἄμα τὴ δοῦνε οἱ Χριστιανοὶ σὲ μέγα πιάνονται χορὸ
σὰ νὰ μὴν εἶναι σκλάβοι;»

Καὶ μαθητεύθη στὸν Πασᾶ πῶς κάπου, σ' ἀψηλὴ κορφῇ
 κανεὶς ποὺ δὲν ἀνέβη,
 κάποιος φτωχός, χωρὶς νερό, χωρὶς φωτιά, χωρὶς θροφή,
 μονάχος τοῦ ἀσκητεύει

καί, κάθε πῶς στήν ψηλὴ κορφὴν ἀπάνω νὰ δεηθεῖ,
 τὴν ὥρ' αὐτὴν ἀνάβει
 τὸ μέγα φῶς τ' ἀξήγητο καὶ μὲς στὸ σκότος τὸ βαθύ
 ὅπου κοιμοῦνται οἱ σκλάβοι!

Τὸν ἤδρανε καὶ δεόντανε τὴν ὥρα ποὺ ἡ μεταλαβιά
 τοῦ ξύπναε μὲς στὰ σπλάχνα,
 στὴ δόξα ἀγνάντια τοῦ Θεοῦ, τὸν πόνο πῶσεν' ἡ σκλαβιά
 καὶ τὴν πικρὴ τῆς ἄχνα...

Τὸν ἤδρανε ποὺ δλάκερος, σὰ Σεραφείμ μὲς στ' οὐρανοῦ
 τίς φλόγες βυθισμένος
 ἔπαιρνε τόλμη ἀκράτητη, καὶ μ' ἔλα τ' ἄρματα τοῦ νοῦ
 ντυτός κι ἄρματωμένος,

στῶν Ἄσωμάτων τὸ χορὸ καταμεσίς, μὲ τὴ θωριά
 σκωμένη κι ἀναμμένη
 ἔσειε σὰ λάφυρο θεϊκὸ τὴ φοβερὴν Ἑλευτεριά,
 τὴν Τουρκοπατημένη!

Κ' ἐκεῖ, σιμώνοντας κρυφά, μὲ τὴ βαριά τοῦ κοντακιοῦ,
 μονόφορα, ἀπὸ πίσω,
 χτυπώντας στὸ ἀντικέφαλο, τοῦ εἶδανε τὸ αἷμα, ὡς αὐλακιοῦ
 νερό, νὰ ρεῖ περισσότερο,

τοῦ εἶδανε τὸ αἷμα, κι ἀναψε τεράστια φλόγα στὸ βουνό,
 τοῦ εἶδανε τὸ αἷμα, ὡς πέρα,
 σὰν ἀστραπὴ καὶ κεραυνός ἔλο νὰ καίει τὸν οὐρανὸ
 καὶ τὸ μεγάλο ἀέρα·

κι ἀπ' τὴν ἀπάτητη κορφὴν, ὡς μὲ τὴ Ρούμελη βαθιά
 κι ὡς μὲ τὸν κάμπο κάτω,
 εἶδαν ἀκέραιο τὸ βουνὸ ἀπ' ἄλογα κι ἀπὸ σπαθιά
 πολεμικὰ γεμάτο!

Κι ἀπὸ τὴν ὥρα π' ἀναψεν ἡ φοβερὴ φεγγοβολὴ
 τὸ ξέραν πιά πῶς ἄλλο
 δὲν ἔμενε γιὰ τὴ σκλαβιά παρὰ μιὰ πλέρια ἀνατολὴ
 ἀπὸ ἓνα φῶς μεγάλο!

Γυρ' ἀπ' τὴ λάρνακα, στητά, ψηλὲς λαμπάδες καὶ κεριά,
 σὲ κόκαλα ἀγιασμένα

βιγλάτορες, τὴ μυστικὴ φρουροῦνε τώρα Λευτεριά,
 νυχτόημερα ἀναμμένα.

Κι ὄλη ντυμένη ἢ λεβεντιά μὲ τὰ χρυσά, τὰ γιορτινά,
 τὸ Μάη, τὸ μήνα, ἀντάμα
 σὰν τὸ κορμὶ τῆς πάει χυτὲς λαμπάδες, καὶ κεριὰ τρανά
 τοῦ πάει, καθάριο τάμα.

Κι ὄλος τραντάζει μυστικά ὁ Ἐλικώνας ὁ ἱερός,
 τραντάζει ἀπάνω ὡς κάτω,
 σὰ γύρα ἀπὸ τὸν τάφο του πηγαίνει κ' ἔρχεται ὁ χορὸς
 χαρὰ στὰ λείψανά του!

ΤΟ ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ

Σχυρμένοι ἀπὸ τὸ παραθύρι...
 Καὶ τοῦ προσώπου μας οἱ γύροι
 ἢ ἴδια μας ἦτανε ψυχὴ.
 Ἡ συννεφιά, χλωμὴ σὰ θειάφι,
 θάμπωνε ἀμπέλι καὶ χωράφι·
 ὁ ἀγέρας μέσ' ἀπὸ τὰ δέντρα
 μὲ κρύφια βούιζε ταραχὴ·
 ἢ χελιδόνα, μὲ τὰ στήθη,
 γοργή, στὴ χλόη μπρὸς-πίσω ἐχύθη·
 κι ἀξαφνα βρόντησε, καὶ λύθη
 κρουνοὺς, χορεύοντα ἢ βροχή!
 Ἡ σκόνη πῆρ' ἀνάερο δρόμο...
 Κ' ἐμεῖς, στῶν ρουθουνιῶν τὸν τρόμο,
 στὴ χωματίλα τὴ βαριά
 τὰ χεῖλα ἀνοίξαμε, σὰ βρύση
 τὰ σπλάχνα νὰ ἴμπει νὰ ποτίσει·
 (ὄλη εἶχεν ἢ βροχὴ ραντίσει
 τὴ διψασμένη μας θωριά,
 σὰν τὴν ἐλιά καὶ σὰν τὸ φλόμο)
 —κι ὁ ἕνας στ' ἀλλουνοῦ τὸν ὦμο
 ρωτάαμε: «Τ' εἶναι πῶχει σκίσει
 τὸν ἀέρα μύρο, ὅμοιο μελίσει;

Ἄπ' τὸν πευκιά τὸ κουκουνάρι,
 ὁ βάρσαμος ἢ τὸ θυμάρι,
 ἢ ἀφάνα ἢ ἢ ἀλυγαριά;»
 Κι ἄχνισα—τόσα ἦταν τὰ μύρα—
 ἄχνισα κ' ἔγινα ὅμοια λύρα,
 ποὺ χάιδευ' ἢ ἄσωτη πνοή...
 Μοῦ γιόμισ' ὁ οὐρανίσκος γλύκα·
 κι ὡς τὴ ματιὰ σου ξαναβρῆκα,
 ὄλο μου τὸ αἶμα ἦταν βροή!...
 Κ' ἔσκυψ' ἀπάνω ἀπὸ τ' ἀμπέλι
 ποὺ ἐσειόνταν σύφυλλο, τὸ μέλι
 καὶ τ' ἄνθι ἀκέριο νὰ τοῦ πιῶ·
 —βαριά τσαμπιά καὶ οἱ λογισμοὶ μου,
 βάτοι βαθιοὶ οἱ ἀνασασμοὶ μου—
 κι ὅπως ἀνάσαινα, ἀπ' τὰ μύρα
 δὲ μπόρεια νὰ διαλέξω ποιό!
 Μὰ ὄλα τὰ μάζεψα, τὰ πῆρα,
 καὶ τὰ ἴπια, ὡσὰν ἀπὸ τὴ μοῖρα
 λύπη ἀπροσδόκητη ἢ χαρά.
 Τὰ ἴπια· κι ὡς σ' ἀγγιξα τὴ ζώνη,
 τὸ αἶμα μου γίνηκεν ἀηδόνι,
 κι ὡς τὰ πολύτρεχα νερά!...

ΠΑΝ

Στὰ βράχια τοῦ ἔρμου ἀκρογιαλιοῦ καὶ στῆς τραχιᾶς χαλικιωσιᾶς
 τὴ λαύρα,
 τὸ μεσημέρι, ὅμοιο πηγῆ, δίπλα ἀπὸ κύμα σμάραγδο,
 τρέμοντας ὄλο ἀνάβρα'...

Ἐκλογή ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Σικελιανοῦ

Γαλάζια τριήρη στὸ βυθὸν ἀνάμεσα σ' ἁρινοὺς ἀφροὺς
ἢ Σαλαμίνα,
καὶ τῆς Κινέτας, μέσα μου κατάβαθος ἀνασασμός,
πεύκα καὶ σκίνα.

Τὸ πέλαγο ἔσκαγ' ἔλο ἀφροὺς καί, τυναχτὸ στὸν ἄνεμο,
ἀσπροβόλα
τὴν ὥρα ποὺ τ' ἀρίφνητο κοπάδι τῶν σιδέρικων
γιδιῶν ροβόλα'...

Μὲ δυὸ σουρίγματα τραχιά, ποὺ κάτουθε τὸ δάχτυλο
ἀπ' τὴ γλώσσα
βάνοντας βούιξ' ὁ μπιστικὸς, τὰ μάζωξ' ἔλα στὸ γιαλὸ,
κι ἄς ἦταν πεντακόσα!

Κι ἔλα σταλιάσανε σφιχτὰ τριγύρ' ἀπ' τὰ κοντόθαμνα
κι ἀπ' τὸ θυμάρι,
κι ὡς ἔσταλιάσανε, γοργὰ τὰ γίδια καὶ τὸν ἄνθρωπο
τὸ κάρωμα εἶχε πάρει.

Καὶ πιά, στίς πέτρες τοῦ γιαλοῦ κι ἀπάνω ἀπ' τῶν σιδέρικων
γιδιῶν τὴ λαύρα,
σιγή· κι ὡς ἀπὸ στρίποδα, μέσ' ἀπ' τὰ κέρατα, γοργὸς
ὁ ἥλιος καπνὸς ἀνάθρα'...

Τότε εἶδαμε—ἄρχος καὶ ταγός—ὁ τράγος νὰ σηκώνεται
μονάχος,
βαρὺς στὸ πάτημα κι ἀργός, νὰ ξεχωρίσει κόβοντας, κ' ἐκεῖ
ὅπου βράχος

σφήνα στὸ κύμα μπαίνοντας στέκει λαμπρὸ γιὰ ξάγναντο
ἀκρωτήρι,
στὴν ἄκρη ἀπάνου νὰ σταθεῖ, ποὺ ἢ ἄχνη διασκορπᾷ τ' ἀφροῦ,
κι ἀσάλευτος νὰ γεῖρει,

μ' ἀνασκωμένο, ἀφήνοντας νὰ λάμπουνε τὰ δόντια του,
τ' ἀπάνω χεῖλι,
μέγας καὶ ὀρτός, μυρίζοντας τὸ πέλαγο τὸ ἀφρόκοπο,
ὡς τὸ δεῖλι!

ΘΑΛΕΡΟ

Φλογάτη, γελαστή, ζεστή, ἀπὸ τ' ἀμπέλια ἀπάνωθεν
 ἐκοίταγε ἢ σελήνη.
 κι ἀκόμα ὁ ἥλιος πόρωνε τὰ θάμνα, βασιλεύοντας
 μὲς σὲ διπλὴ γαλήνη.

Βαριά τὰ χόρτα, ἰδρώνανε στὴν ἀψηλὴν ἀπανεμιὰ
 τὸ θυμωμένο γάλα,
 κι ἀπὸ τὰ κλήματα τὰ νιά, πού τῆς πλαγιᾶς ἀνέβαιναν
 μακριὰ-πλατιά τὴ σκάλα,

σουρίζανε οἱ ἀμπελουργοὶ φτερίζοντας, ἐσειόνταγε
 στὸν ὄκτο οἱ καλογιάνοι,
 κι ἀπλῶν' ἀπάνω στὸ φεγγάρι ἢ ζέστα ἀραχνοῦφαντο
 κεφαλοπάνι...

Στὸ σύρμα, μὲς στὸ γέννημα, μονάχα τρία καματερά,
 τὸ 'να ἀπὸ τ' ἄλλο πίσω
 τὴν κρεμαστή τους τράχηλιά κουνώντας, τὸν ἀνήφορο
 ξεκόβαν τὸ βουνίσο.

Σκυφτὸ τῆ γῆς μυρίζοντας καὶ τὸ λιγνὸ λαγωνικό,
 μὲ γρήγορα ποδάρια,
 στοῦ δειλινοῦ τῆ σιγαλιά βράχο τὸ βράχο ἐπήδαγε
 ζητώντας μου τὰ χνάρια.

Καὶ κάτου ἀπ' τὴν κληματαριά τὴν ἀγουρη μ' ἐπρόσμενε,
 στὸ ξάγναντο τὸ σπίτι,
 στρωτὸ τραπέζι πῶφεγγε, λυχνάρι ὀμπρὸς τοῦ κρεμαστό,
 τὸ φῶς τοῦ Ἀποσπερίτη...

Ἐκεὶ κερήθρα μῶφερε, ψωμί σταρένιο, κρύο νερὸ
 ἢ ἀρχοντοθυγατέρα,
 ὁπού 'χε ἀπὸ τὴ δύναμη στὸν πετρωτὸ τῆς τὸ λαιμὸ
 χαρὰ κι ὡς περιστέρα

πού ἢ ὀψη τῆς, σὰν τῆς βραδιαῆς τὸ λάμπο, ἔδειχνε διάφωτη
 τῆς παρθενιαῆς τῆ φλόγα,
 κι' ἀπ' τὴ σφιχτὴ τῆς ντυμασιά στὰ στήθια τῆς τ' ἀμάλαγα
 χωρίζ' ὀλόρτη ἢ ρώγα

πού ὀμπρὸς ἀπὸ τὸ μέτωπο σὲ δυὸ πλεξοῦδες τὰ μαλλιά
 πλεγμένα εἶχε σηκώσει,

σάν τὰ σκοινιά τοῦ карабиού πού δὲ θὰ μπόρει ἢ φούχτα μου
νάν τῆς τὰ χερακώσει.

Λαχανιασμένος στάθη, ἐκεῖ κι ὁ σκύλος π' ἀγανάχτησε
στά ὄρτὰ τὰ μονοπάτια,
κι ἀσάλευτος στὰ μπροστινὰ μὲ κοίταγε, προσμένοντας
μιὰ σφήνα, μὲς στὰ μάτια.

Ἐκεῖ τ' ἀηδόνια ὡς ἀκουγα, τριγύρα μου, καὶ τοὺς καρπούς
γευόμουν ἀπ' τὸ δίσκο,
εἶχα τὴ γέψη τοῦ σταριοῦ, τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τοῦ μελιοῦ
βαθιά στὸν οὐρανίσκο . . .

Σὰ σὲ κυβέρτι γυάλινο μέσα μου σάλευε ἡ ψυχὴ,
πασίχαρο μελίτσι,
πού ἔλο κρυφὰ πληθαίνοντας γυρεύει σμάρια ὡσάν τσαμπιά
στὰ δέντρα ν' ἀμολήσει.

Κ' ἐνιωθα κρούσταλο τῆ γῆ στὰ πόδια μου ἀποκάτωθε
καὶ διάφανο τὸ χῶμα,
γιατὶ πλατάνια τριέτικα τριγύρα μου ὑψωνόντανε
μ' ἀδρό, γαλήνιο σῶμα.

Ἐκεῖ μ' ἀνοιζαν τὸ παλιὸ κρασί, πού πλέριο εὐώδισε
μὲς στὴν ἰδρένια στάμνα,
σάν τῆ βουνίσια μυρουδιά σύντας βαρεὶ κατάψυχρη
νύχτια δροσιὰ τὰ θάμνα . . .

Φλογάτη, γελαστή, ζεστή, ἐκεῖ ἡ καρδιά μου δέχτηγε
ν' ἀναπαυτεῖ λιγάκι
πὰ σὲ σεντόνια εὐωδερὰ ἀπὸ βότανα καὶ γαλανὰ
στὴ βάρφη ἀπὸ λουλάκι . . .

Ο ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Σταματημένα τ' ἄλογα
ἄς προσμένουν στὴν πλακόστρωτη ἀπλώσιά,
π' ἔλη γεμίζει ἀπὸ τὸ χτύπο τοῦ πετάλου
ὅπως πληθαίνει τὸ συμπεθεριό·

καὶ στριμωγμένες ξαφνικά,
καπούλια μὲ καπούλια οἱ μούλες

ἄς σηκώνονται στὰ πιασιὰ γι' ἀπλοχωριά·
κι ἔλη ἄς γιομίζει ποδοβολητό,
χλιμίντρισμα ἢ αὐλή·

ἐνῶ στὶς ράχες τους,
στρωμένες μὲ σκουρόχρωμα φαντά,

μέ τὸ πλευρὸ καθάλα οἱ συμπεθέρες,
στολισμένες σὲ μετάξια καὶ χρυσά,
τινάζουνε ἀπαλά τὰ γκέμια
νὰ κινήσουνε μαζί
(κ' εἶναι ἢ γαλάζια μέρα, ἢ Κυριακή,
κι ἀπὸ τὰ βάρη τοῦ χωριοῦ
τῆς νῆς καμπάνας χύνεται ἡ βοή
σὰ μιᾶς γελάδας,
ποῦ ἀγκουσεύει τὸ περίσσιο γάλα,
τὸ πονετικὸ μουκανητό·

κι ὄλο ἐχ' ἀδειάσει τὸ χωριὸ
στὸ λιόχαρὸν ἀλώνι
ὀμπρὸς στήν ἐκκλησιά!)

Μὰ στὸ χωριὸ τ' ἀντικρυνὸ
ὄλο ἄς πληθαίνει ἡ διάφανη σιωπή!

Στημένη ἡ νόφη
σὲ θρονί ποῦ ἀστράφτει, χαμηλό,

μήτε δεξὰ ἄς κοιτάει μήτε ζερβά,
ἐνῶ οἱ στολίστρες,
πίσω ἀπὸ τοὺς ὤμους τῆς, ὀρτές,
ἀπ' τὴν κερφή τοῦ κεφαλιοῦ τῆς
τῆς χωρίζουνε στὴ μέση τὰ μαλλιά,
κι ἀφοῦ τὰ στρώσουν μέ τὸ χτένι,
καὶ στὸν ἀέρα τὰ τινάζουν δῶθε - κείθε,
δυνατά,
στὰ τρία τους δάχτυλα χωρίζοντας
τὸν ἀπαλόνε θησαυρό,

μέ ἤσυχια χέρια ἀρχίζουνε
νὰ δένουν τίς πλεξοῦδες,
σὰ σφεντόνα,
ἀπανωτά!

(Στὸ μεσοδόκι τοῦ σπιτιοῦ
ἡ πνοή τ' ἀγέρα ἀπὸ τὴ θύρα,
στὴ γαλάζια σκιά,
ἄς λούζει ὥστόσο τ' ἀνεμόχορτο
ποῦ πιάνει ἡ ρίζα του στὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ,
ἢ τὸ ξερὸ χελιδονόψαρο

μέ τεντωτὲς φτεροῦγες,
στοῦ θαλασσινοῦ τὸ σπίτι
ζυγιασμένο ἀπὸ ψηλά,

στὸ ἀγέρι ποῦ φυσᾷ κάθε φορὰ
δοσμένο,
ὡς τὸ καίκι τοῦ ξενητεμένου νοικοκύρη
στὴν πνοή τοῦ Θεοῦ!

Στοὺς ἄσπρους τοίχους
τὰ πλεγμένα στάχια ἄς λάμπουν καρφωτά,

κι ἀπ' τὸ 'να στ' ἄλλο παραθύρι
ἄς σαΐτεύει ἀστράφτοντας
ἡ γληγοράδα τοῦ χελιδonioῦ!

Μὰ ἀπὸ τὴ νόφη, ἀσάλευτη, τριγύρα,
σκεπασμένη τώρα στ' ἀραχνόφαντο
[κεφαλοπάνι,
ἄς ξεχειλίζει ἡ διάφανη σιγή,

κι ὁ ἀπάρθενος ἄς ρεῦει λογισμός,
καθὼς στὰ πλάγια τὰ βαθύχλοα,
στὸν ἀπάνεμο ἥλιο
τ' ἀνθορρόημα μιᾶς ἀγραπιδιάς.)

Μέσα στὸν πέπλο σου ἀκουσες,
βουδή, θεοσάλευτη καρδιά;

Νά το τὸ πρῶτο πάτημα τῶν μουλαριῶν
ποῦ ἀνακυκλᾶνε τὰ λιθάρια χαμηλά!

Μὰ στὸ ἄτι ἀπάνου, πῶρχεται μπροστά, ὁ
[γαμπρὸς
τὴν πλάσην ὀλη χαίρεται προικιό!

Πίνει τὸν ἥλιο τὸ κορμί του,
πίνει ὡς μιὰ ζεστὴ ψιλὴ ἀμμουδιά
τὸν πάντα νέον ἀφρά!

Κόκκινο φλάμπουρον ἀλύγιστο,
βαρὺ ἀπὸ κέντημα σγουρὸ κι ἀνεβατό,
μέ κρόσσια ὡσὰ βαριά βαλάνια, ἀρίθμητα,
[χρυσά,

πετάει φουχιτῆς ἀχτίδες
μπρὸς σὰ μάτια του
ἢ καρδιά!

Κι ἀκούει!

Ἀκούει τὴν κίσσα
ποῦ ἀπ' τῆς λεύκας τὴν κορφή
πέφτει σὲ ἀμπέλι
μὲ μιὰ λιόγαρη φωνή.

ἀκούει τὰ σκόρπια τὰ βελάσματα μακριά·
βλέπει μὲ τ' ἄσπρο τοῦ ματιοῦ
τὸν ἱακίω τῆς σβιλιάδας στὰ σπαρτά!

Σφιχτοπατάει τὶς σκάλες τοῦ φαριοῦ,
ὡς τοῦ χορεύει δυνατὰ ἢ πνοή.

Ἡ δύναμή του ὀργώνεται καὶ κλεῖ
καθὼς τὸ χῶμα πίσω ἀπ' τὸ γενί!

Καὶ τέλος νά·
σὰν ξεπεξεύει στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ,
στὸ ἀντίκρυσμα τῆς νύφης
τοῦ σωπαίνει ξαφνικὰ ἢ καρδιά!

(ᾠ βάθος καὶ σιωπὴ τῆς Παοθενιάς!)

Σὰ συγνεφιά ἀνοιξιάτικη ἄς ἀπλώσει, τώρα,
τὸ στεφανοσοκέπασμα γλυκά.

Σὰν ἢ ψιχάλα ἢ ἀνοιξιάτικη
τὸ ρίζι τὸ κάτασπρο ἄς τιναχτεῖ!

Στὸ φῶς τῆς μέρας
ἄς ψηλώνει ἀχνόχρυση ὀλοένα
στὰ γυμνά φιλίλια
ἢ φλόγα τῶν κεριῶν!

Καὶ τώρα πιά
διαβαίνει ἢ περιστέρα
γιὰ τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ.

Μὰ ἢ μάνα ἐκεῖ,
στὴ θύρα ὀμπρός.

τοὺς σταματᾷ.

Κι ἀκούγεται ἢ ἀφθαρτὴ φωνή:

«Στοῦ κατωφλιοῦ τὴν πλάκα,
κι ἂν τὸ γράψεις, θυγατέρα,
δὲ στέκει τ' ὄνομά σου.
Πέρνα καθὼς περνάει τὸ χελιδόνι,
κι ἂν θὲς νὰ μὴ σταθεῖς μὴ ἴδεις μπροστά
[σου,

διάβα καθὼς μὲ τὸ βαρὺ λαγῆνι
τὸ γεμάτο νερό, ποῦ μὲ μονάχα
τὸ κεφάλι τὸ ἀνέβαζες στὸ σπίτι
καὶ δὲν ἐκοίταζες μπροστά, οὔτε πίσω —
δεξιά, ζερβά δὲν κοίταζες — καὶ μῆτε
τὰ χέρια γύρα σου ἔψαχναν ὀλοένα,
μὰ ἐστρίβαν τὸ μαλλί κ' ἦταν πιασμένα·
τὸ κατώφλι ἔτσι πέρνα, θυγατέρα!

Κ' ἐκεῖ, γαμπρέ, πῶχει ὁ λαιμὸς χαράκι
σὰν ἢ τρυγόνα κι ὡς ἢ περιστέρα,
ἐκεῖ μονάχα ἐγράφτη τὸ σημάδι
(κι ὡς τότε ἀπάνω τῆς μὴ βάλεις χέρι)
τὸ κορμί νὰ χωρίσει ἀπ' τὸ κεφάλι,
τῆς ἀπιστίας ἂν ξημερώσει ἢ μέρα!

Θυγατέρα, σὰν ἐβγεις παρακάτου,
στοῦ πηγαδιοῦ θ' ἀνέβεις τὸ ζωνάρι.
νὰ πιεῖς στερνὸ ἀπ' τὸ χέρι μου ποτήρι,
νὰ χαιρετήσεις τὰ νερά τοῦ τόπου.
Θὰ πιεῖς νερὸ ὅσο ζητᾷ ἢ καρδιά σου,
κι ὅσο μείνει, τῆς μάνας σου θὰ μείνει,
π' ἄδειασ' ὄλ' ἢ καρδιά τῆς ἀπ' τὸ κλάμα.

Θυγατέρα, στὸ σπίτι ὅπου πηγαίνεις,
ἀπὸ μιὰ θύρα ὡς θὰ διαβαίνεις σ' ἄλλη,
νὰ μὴν ἀκούγεται τὸ πάτημά σου!
Σὰν τὸ σπιτόφιδο ἄς γενεῖ ἢ καρδιά σου!
Σὰ ζυγαριὰ μπροστά ἀπ' τὸν ἄντρα στάσου!

Τὸν ὕπνο κράτει καθαρὸ θεμέλιο,
στὶς τέσσερις γωνιές ἢ δύναμή σου
νὰ φέγγει τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τὰ ὄνειρά σου
νὰ λέν τὴ μέρα, ὄρθρο βαθύ, δική σου!

Πέρα, ἡ θύρα εἶν' ἐλεύτερη μπροστά
[σου . . .]

Σὰν ἄσπρη τρεχαντήρα νιά,
ὅπου ὄλο τὸ θαλασσοχώρι, σπρώχνοντας,
τὴν κατεβάζει στὸ γιαλό,
τραβάει μαζί τὴ νύφη τὸ συμπεθεριό

Στὸ δυνατὸ κατήφορο
τὰ νιοκαλλίγωτα ἄλογα γλιστρᾶν.

Στὸ διάβα,
ἀπ' τὰ κατώφλια πίσω,
σὲ ραβδιά οἱ γριές ἀκουμπημένες
ἦσαν κοιτᾶν.

Καὶ νά τὸ νιὸ τὸ σπῖτι ἀπὸ μακριά!

Μὲ μέλι ἀλείθει τὸ κατώφλι
ἢ μάνα τοῦ γαμπροῦ,

στ' ἀνώφλι σπάει τὸ ρόδι
πρὶν ἢ νύφη προσδιαβεῖ.

Τὸ τυλιγμένο στρώμα ἀνοίγοντας,
ἄς πλημμυρίσει τώρα ὄλο τὸ θάλαμο
[καρπούς !]

Ὁ πέπλος κάτου ἄς τιναχτεῖ,
καθὼς ὁ ἀνήθς μιᾶς μυγδαλιάς !

Σὰν ἀπὸ μάρμαρο ἄς φαντάζει ἡ κλίνη
στὶς ψυχές τῶν νιόγαμπρων μπροστά !

Ὡ κρύα φαντὰ σεντόνια
ὡς χιόνια τοῦ Μαρτιοῦ !

Ὡ φρένα θαμπωμένα μπρὸς στὸ οἰάπλατο
[βωμό !]

Ὡ σάρκα παγωμένη ὡς μὲ τὰ νύχια στὴν
[ἀρχή !]

Ἄναπνοή
σὰν κρίνου ποῦ κρυστάλλιασε ὁ βοριάς !

Πορτοκαλάνθια

κρεμασμένα σὲ θανάτου ἀπάρθενου
[τ' ὀλάσπρο φῶς !]

Ὡ, σὰν τὰ φίδια ἀπ' τὸ χειμῶνα
μέσ' ἀπ' τὸ γλυκό σου λήθαργο ξυπνώντας
Παρθενιά !

Καὶ ξαφνικά,
στῆς προσμονῆς τὸ βάθος,
ὦ κερήθρας μυρουδιά !

Ὡ ξάφνου μέσ στὸν οὐρανίσκο ἀπιθωμένη
ἀνάπνοια τοῦ μελιοῦ !

Ἄγέρα, ξαφνικά παραμερίζοντας,
σὰν ἄσπρος πέπλος,
ἀπ' τὸ γόνα τοῦ γαμπροῦ !

Πλάση τοῦ ἀντρὸς ἀπ' τὴν ἀρχή
στὸ Λόγο τὸ θεῖκό !

Ἄπ' τὸ πλευρό του μυστικά θρεμμένη
ὀλόσωμη χαρά !

Τώρα τὰ χέρια, στὰ λυτὰ μαλλιά χωμένα,
ἄς τὰ βυθίζει ἀκέρια
ὡς σὲ σωρὸ σταριοῦ !

Τώρα ἄς θερίσει τὸν κατάβαθρον ἀγρὸ
τῆς πλάστρας μυρωδιάς !

Ἡ μυριάπνοη ὦρα ἄς στυλωθεῖ !

Μὲς στὴν καρδιά, πρωτόλουθο τὸ γέλιο,
ὄλο σκιρτώντας σὰν τὰ πρῶτα κόματα
ἀπὸ τὸν ἀγέρα πῶρχεται μακριάθε
στὰ πετράδια τῆς ἀκρογιαλιάς,

ἄς ἀπλωθεῖ κρυφὴ ἀρμονία,
ὄλο σαλεύοντας τὸ νοῦ !

Ἄς σκάσει μέσα στὴν ψυχὴ του
ἀπὸ τὴν πύρη τῆς χαρᾶς,
καθὼς ἡ δάφνη καὶ τ' ἀλάτι στὴ φωτιά !

Κι ὦ, νιὰ γαλήνη τῆς νυφιάτικης αὐγῆς !

Πιθώνοντας τὸ πόδι κάτου,
ἀνοίγει πιά τὴ θύρα βγαίνοντας σὲ ναό!

Στὸν ἴσκιο τῆς χαρᾶς του,
ὡς κάτου ἀπὸ ἴνα πλάτανο,
ἄς τρώει κι ἄς πίνει κι ἄς χορεύει τὸ
[χωριό!

Καὶ μπρὸς ἀπὸ τὴ γύφη,
ὡς ἀπὸ βρύση κραυσταλλοῦ νεροῦ,
ἄς προσπερνᾶνε οἱ φιλενάδες
συντηρώντας τὴν εἰδὴ τῆς μὲ τὴν ἄκρη
[τοῦ ματιοῦ,
σὰ νὰ ζυγιάζαν στὸ κεφάλι τὰ σταμνιά!
Ἔ, πού ἀκλουθᾶς τὸν ἄντρα,
ὅπως ξωπίσω ἀπ' τὸ σταφύλι
ἀκολουθᾶει τ' ἄρνι!
Δεμένη παρθενιά,

πού ὁ πόθος,
σὰ μιὰ τρίαινα μπήγοντας τὰ δόντια τῆς
[στὸ βράχο,
ξεχειλίζει τὸ βαθιό σου γέλιο
ὡς κρεμαστή πηγγὴ!

Ἔ, πού, ὅπως ἡ Λητώ γεννώντας τὸν
[Ἀπόλλωνα
ἐκράτει ὄρτη στὴ Δήλο τὴν αἰθέρια
[φοινικιά,
μὲ χέρια ἄχνα κι ἀνάλαφρα,
πιασμένη ἀπ' τ' ἄντρα τὴ γερὴ καρδιά,
φέρνεις στὸν κόσμο,
εἰκόνα μυστικῆ τῆς,
τὸ παιδί, μὲ μιὰ κραυγὴ σου,
καθὼς τὸ ἔργο
ὁ Ποιητῆς!

ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ

I

Χνούδια καὶ πούπουλα, μικρὰ φτερά, ξυλάκια, φύλλα,
δσα σωρεύει τὸ πουλι τοῦ δάσου τὴ μαυρίλα

καὶ πηγαινόρχεται ἀστραπή, στὴ γῆ ν' ἀδράξει κάτου
μιὰ λαμπερὴ ἀλογότριχα, λίγο μαλλι προβάτου!

Ἄ, τοῦτ' ἡ ζέστα εἶναι βαθιά· δὲ μοιάζει, λές, ἐκεῖνη
πού μέσα τοῦ ἡλίου τὴν πηγγὴ σὰν κύκνοι πλένε οἱ κρίνοι!

Αὐτὴ εἶναι ρόδο πῶγινε καὶ π' ὄλο μεγαλώνει
σὲ μεταξένιο κέντημα, καιρούς, μὲ τὸ βελόνι·

κάθε γωνιά του, ἀνασχωτὴ μ' ὀλάκερο νυχτέρι,
ὄλο χρυσό, πού πιά δὲν εἶναι ρόδον, εἶναι ἀστέρι·

πού πιά εἶναι τ' ἄστρο τ' ὀρθρινὸ κι ὁ λύχνος στὸ σκοτάδι
καὶ τὸ καντήλι τῆς Κυρᾶς, πάντα γιομάτο λάδι,

πού μὲς στὴ σκιά, κρεμάμενον ἀπὸ τὴν περιστέρα,
τὴ νύχτα ἀνοίγει καὶ μπουμπούκι σφίγγει τὴν ἡμέρα!

Πούπουλα, χνούδια, ὅ,τι στὴ γῆν ἀνάλαφρο ἔχει μείνει,
νὰ μοῦ φωλιάσει φτάνει τῶν αἰσθήσεων τὸ καμίνι,

Ὅσο δὲ φτάνει νὰ μοῦ ἀνάψει πόθο τὸ λιοπύρι
κι ὄσο δὲν καίει τὰ κόκαλα τὸ χωνευτήρι. . .

Ἐδῶ εἶναι τ' ἄνθος τὸ μικρὸ μπρὸς στὸν κλειστὸ πυλώνα
καὶ τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ ποὺ χλιαίνει τὸ χεῖμώνα. . .

Ἐδῶ εἶν' τῆς μυρμηκοφωλιάς τὸ καστανὸ τὸ χῶμα,
λαγαρισμένο σὰν ἀφρός, κι ὥστόσο στέριο ἀκόμα. . .

Ἄ, καὶ ζεστὸ εἶναι σὰν ἡ γῆ μιὰ σπιθαμὴ ἀπὸ κάτω,
κι ὡς τὸ πουλί π' ἀποκοιμιέται πίσω ἀπ' τὰ φτερά του!

Κ' εἶν' ἡ εὐωδιὰ του ἔτσι βαθιά, σὰν τὸ βιβλίο ποὺ μέσα
στά φύλλα του ἔκλεισεν ἀνθῶν χιλιάδων τὴν ἀνέσα

κ' αἰῶνες περᾶσαν πάνω του, κι αὐτοὶ ποὺ τὰ ἔχαν βάλει
σ' ἀχνῆς εἰκόνες βρίσκονται κλειστὲς μὲς στὸ κρουστάλλι.

Κ' εἶναι σὰν πέπλος ποὺ ἔμεινε σὲ σπιτικὸ σεντούκι,
ποὺ ἔταν γιομάτο μύγδαλο, καρύδι καὶ φουντούκι,

καὶ σὲ μικρὸ κομπόδεμα, γιὰ τ' ἀγγονοῦ τὰ νιάτα,
σφιχτοδεμένα τὰ φλωριά καὶ τὰ Κωνσταντινάτα. . .

Ἄ, τούτ' ἡ ζέστα ἀπ' τὸ Θεὸ μονάχα εἶναι βγαλμένη,
ἀκόμα καὶ τὸ θάνατο ἡ ψυχὴ μου νὰ ὑπομένει,

τῶν ἀδερφῶν τὸ θάνατο καὶ τῶν δικῶν, κι ἀκόμα
ἐκείνου ποὺ μᾶς ἔδινε καὶ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα!

Ἄ, τούτ' ἡ ζέστα πιά δὲ μοιάζει καμιὰν ἄλλη,
γιατί, ἂν κρατήσω μέσα στὶς δυὸ φοῦχτες τὸ κεφάλι,

πότε τὸ νιώθω σὰν πηγγὴ καὶ πότε ὡσὰν καμίνι.
Ζεὶ ὁ σπόρος, ζεὶ τοῦ ἀθάνατου, καὶ μέσα μου ἔχει μείνει!

Ζεὶ ὁ σπόρος ὄλων τῶν ἀνθῶν, καὶ ἡ μυστικὴ τους μάνα
μιλιὰ δὲν ἔχει μέσα μου, μὰ βόγκει ὡς ἡ καμπάνα,

ὡς ἡ καμπάνα ἡ βροντερὴ πού, μὲ τὰ μεσημέρια,
στὶς στέγες κάνει νὰ τρεμοπετᾶν τὰ περιστέρια. . .

Κι ἂν κλείσω καὶ τὰ βλέφαρα, τὴ βλέπω ὦ, πόσα, πόσα
τριγύρω ἀπ' τὸ καντήλι τῆς τοῦ σκοταδιοῦ τὰ κρόσσα,

καὶ τῶν ματιῶν τῆς ἡ ἄβυσσο, κ' ἡ ἀσάλευτῆ τῆς ὄψῃ,
σὰ σπάθα ποὺ μπορεῖ καὶ τὴν καρδιά στὰ δυὸ νὰ κόψει!

Ὅσῳν αἰτίνα κάθεται μὲς στὴν αἰτοφωλιά τῆς
ἀπὸ τῆ γέννα ἐσκώθηκε, κι ἀπάρθενη ἡ κοιλιὰ τῆς.

Λεχῶνα στέκει ἀσάλευτη μὲς στὴν ὑπομονή τῆς,
σφίγγοντάς, ὡσὰ νέο λιοντάρι, τὸ μονογενή τῆς!

Μὲ τῆς λεχῶνας τῆ ματιὰ, ποὺ διαπερνάει τὴν πλάση
καὶ δὲν ἀφήνει, ἀκοίμητη, κανέναν νὰ πλησιάσει

ἂν ἴσως καὶ δὲν ἔρχεται στὰ χεῖλη του νὰ πάρει
τοῦ γιοῦ τῆς ποὺ ἀπ' τὸ σκέπασμα περσεύει τὸ ποδάρι...

(Ἀπόσπασμα)

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

Ἄνεμος, ἄνεμος χαρὰς μὲ ζῶνει, μὲ κυκλώνει,
ἄνεμος σεῖ τὰ σπλάγχνα μου, στὰ στήθη μου σκιρτᾷ,
κι ὅπως νερόνε βροντισμός, κι ὡς τοῦ πλατάνου οἱ κλώνοι
ἀχολογᾶνε γύρα μου, κι ὡς πέλαο τὰ σπαρτά

τὰ κυματίζει μιὰ πνοή κι ἀκρούρανα τὰ σμίγει
ἀνεβοκατεβαίνοντας χωρὶς ἀναπαμό,
μιὰ πνοή, ἡ πνοή τῆς, μὲ φωτᾷει, μὲ ζῶνει, μὲ τυλίγει
τὸν ἄμετρο τῆς γνώρας σου, ὦ Ἀγάπη, λυτρωμό!

Τί, καθὼς σέρνει ὁ ποταμὸς τῶν ἀνεμῶν τὰ χνούδια
τοῦ σπόρου ποὺ φορτώσανε τὰ δέντρα—θεῖα πνοή—,
ἀγάλλομαι ὄλος, τ' ἄγια Σου ξεχύνοντας τραγούδια,
νὰ νιώθω πὼς ἀκέριο μου τὸ πνέμα ἀνθορροεῖ...

Μιὰν ὥρα, κι ὄλα γύρα μου θὰ ρέψουνε τὰ φύλλα,
τὸ ξέρω, στὸν ἀθάνατο ποὺ μοῦ φυσᾷει σκοπό.
Μά, στὴ λαμπρὴ τὰ μάτια μου ποὺ κλείνει ἀνατριχίλα,
μὲς στὴν πηγὴ τοῦ δάκρυου μου χωρίζω ἕνα καρπό...

Κ' ἐκεῖ ποὺ κάθομαι ψηλά, γαλήνιος, κι ὠριμάζω
τὸ νόημα, φέρνει ὁ ἄνεμος θαμποὺς κυματισμοὺς
καμπάνας μὲς' ἀπ' τὰ χωριά, λογιάζω κι ἀπεικάζω
ποὺ κράζει γιὰ τῆς Χάρης τῆς τοὺς θεῖους Χαιρετισμοὺς...

Ὅλα ὡς ν' ἀνοίγοντ' ἀξαφνα μὲ τ' ἀκουσμα τὰ φρένα,
πηγὴ ὁ ἀχὸς στὴ μέση τους κι ἀδιάκοπα σκιρτᾷ,

σήμαντρα, πλάτανοι, νερά, ὅλα μιλοῦν σὰν ἓνα,
ἢ Ἑλλάδα ποὺ τὴ Χάρη της ξυπνάει καὶ χαιρετᾶ . . .

Στεριές, νησιὰ καὶ πέλαγα, μιὰ Κόρη καὶ μιὰ Μάνα,
ἢ Ἑλλάδα, στὴν ἀθάνατη γονατιστὴ πλαγιά
ποὺ τρέμει μπρὸς τῆς ἢ ἄβυσσο, ἀκούοντας τὴν καμπάνα,
τὰ θεώρατα τὰ μάτια σου στυλώνει, Παναγιά!

Μικρὴ παιδούλα Σὲ κοιτᾶ· καὶ Σὲ κοιτάζει κόρη·
καὶ Σὲ κοιτάζει δλόμεστη γυναίκα φωτεινὴ·
καὶ Σὲ κοιτάζει ἄμα κρατεῖς στὸ χέρι Σου τὸ δόρυ,
κ' εἶναι πολέμου σάλπιγγα στὰ χεῖλη Σου ἢ φωνή!

Καὶ Σὲ κοιτάει στὸ μέτωπο· καὶ Σὲ κοιτάει στὰ χέρια·
τὸ μέτωπό Σου σκέπει το τοῦ μαντιλιοῦ ἢ σκεπή·
κ' εἶναι τὰ χέρια Σου γυμνά σὰν τὰ μεγάλα ἀστέρια·
στὰ χέρια Σου εἶν' ἢ δύναμη, ἢ ἀγρύπνια, ἢ προκοπή!

Καὶ Σὲ κοιτάει στὰ γόνατα· καὶ Σὲ κοιτάει στὰ στήθια·
τὰ γόνατά Σου εἶναι σμιχτά, τῆς ἀρετῆς θρονί . . .
Κι ἀπὸ τὰ στήθια Σου ἄσωτος τρέχει κρουνὸς ἢ ἀλήθεια·
ἢ ἀγάπη τρέχει ἀστέρευτη μὲ τὴν ὑπομονή . . .

Καὶ Σὲ κοιτάει στὰ κράσπεδα· καὶ Σὲ κοιτάει στὰ πόδια·
σὰν τὰ δικά της πέλαγα τὰ κράσπεδά Σου ἀνθοῦν . . .
Κ' εἶναι βουνό, στὰ πόδια Σου, τὰ μήλα καὶ τὰ ρόδια·
ὅλ' οἱ καρποὶ στὰ πόδια Σου, γιὰ νὰ φανερωθοῦν!

Ὅλ' οἱ καρποὶ στὰ πόδια Σου· κι αὐτὴ μαζί τους εἶναι,
καθὼς Ἐσὺ σὰν ἔστεκες μπροστὰ στὴν Κιβωτό . . .
Μάνα· λογάριασε καλά, καὶ ζύγιασε, καὶ κρίνε,
καὶ γράψ' Ἐσὺ τῆς μοίρας της τὸ νέο κατεδατό!

« ἹΕΡΑ ΟΔΟΣ »

Ἄπὸ τῆ νέα πληγὴ ποὺ μ' ἀνοιξεν ἢ μοίρα
ἔμπαιν' ὁ ἥλιος θαρροῦσα στὴν καρδιά μου
μὲ τόση ὀρμή, καθὼς βασιλευε, ὅπως
ἀπὸ ραγισματιᾶν αἰφνίδια μπαίνει
τὸ κύμα σὲ καρᾶδι π' ὀλοένα
βουλιάζει . . . Γιατὶ ἐκεῖνο πιά τὸ δεῖλι,
σὰν ἄρρωστος, καιρό, ποὺ πρωτοβγαίνει
ν' ἀρμέξει ζωὴ ἀπ' τὸν ἔξω κόσμον, ἤμουν
περπατητῆς μοναχικὸς στὸ δρόμο

ποὺ ξεκινᾶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα κ' ἔχει
σημάδι τοῦ ἱεροῦ τὴν Ἐλευσίνα.
Τί ἦταν γιὰ μένα αὐτὸς ὁ δρόμος πάντα
σὰ δρόμος τῆς Ψυχῆς . . . Φανερωμένος
μεγάλος ποταμὸς, κυλοῦσε ἐδῶθε
ἀργὰ συρμένα ἀπὸ τὰ βόδια ἀμάξια,
γεμάτα ἀθεμωνιές ἢ ξύλα, κι ἄλλα
ἀμάξια, γοργὰ ποὺ προσπερνοῦσαν,
μὲ τοὺς ἀνθρώπους μέσα τους σὰν

Ἴσκιους...

Μὰ παραπέρα, σὰ νὰ χάθη ὁ κόσμος
κ' ἔμειν' ἡ φύση μόνη, ὦρα κι ὦρα
μιὰν ἡσυχία βασίλευσε... Κ' ἡ πέτρα,
π' ἀντίκρισα σὲ μιὰ ἄκρη ριζωμένη,
θρονὶ μοῦ φάνη μοιραμένο μου ἦταν
ἀπ' τοὺς αἰῶνες. Κ' ἐπλεξα τὰ χέρια,
σὰν κάθισα, στὰ γόνατα, ξεχνώντας
ἀν κίνησα τὴ μέρα αὐτὴ ἢ ἀν πῆρα
αἰῶνες πίσω αὐτὸ τὸν ἴδιο δρόμο...

Μὰ νὰ στήν ἡσυχία αὐτὴ ἀπ' τὸ γύρο
τὸν κοντινὸ προβάλανε τρεῖς Ἴσκιιοι.

Ἔνας Ἀτσίγγανος ἀγνάντια ἐρχόνταν,
καὶ πίσωθὲ τοῦ ἀκλούθααν, μ' ἀλυσίδες
συρμένες, δυὸ ἀργοβάδιστες ἀρκοῦδες.

Καὶ νὰ ὡς σὲ λίγο ζύγωσαν μπροστά μου
καὶ μ' εἶδε ὁ Γύφτος, πρὶν καλὰ προφτάσω
νὰ τὸν κοιτάξω, τράβηξε ἀπ' τὸν ὦμο
τὸ ντέφι καί, χτυπώντας το μὲ τὸ ἄνα
χέρι, μὲ τ' ἄλλον ἔσυρε μὲ βία
τὶς ἀλυσίδες. Κ' οἱ δυὸ ἀρκοῦδες τότε
στὰ δυὸ τους σκώθηκαν βαριά... Ἡ μία,
(ἦταν ἡ μάνα, φανερά), ἡ μεγάλη,
μὲ πλεχτὲς χάντρες ὄλο στολισμένο
τὸ μέτωπο γαλάζιες, κι ἀπὸ πάνω
μιὰν ἄσπρη ἀδασκαντήρα, ἀνασηκώθη
ξάφνου τρανὴ, σὰν προαιώνιο νὰ ἔταν
ξόανο Μεγάλῃς Θεᾶς, τῆς αἰώνιας Μάνας,
αὐτῆς τῆς ἴδιας ποῦ ἱερὰ θλιμμένη,
μὲ τὸν καιρὸν ὡς πῆρε ἀνθρώπινη ὄψη,
γιὰ τὸν καημὸ τῆς κόρης τῆς λεγόνταν
Δήμητρα ἐδῶ, γιὰ τὸν καημὸ τοῦ γιοῦ τῆς
πιὸ πέρα ἦταν Ἀλκμήνη ἢ Παναγία.
Καὶ τὸ μικρὸ στὸ πλάγι τῆς ἀρκοῦδι,
σὰ μεγάλο παιχνίδι, σὰν ἀνίδεο
μικρὸ παιδί, ἀνασκώθηκε κ' ἐκεῖνο
ὕπακοο, μὴ μαντεύοντας ἀκόμα
τοῦ πόνου τοῦ τὸ μάκρος καὶ τὴν πίκρα
τῆς σκλαβιάς ποῦ καθρέφτιζεν ἡ μάνα
στὰ δυὸ πυρρά τῆς ποῦ τὸ κοίτααν μάτια!
Ἄλλ' ὡς ἀπὸ τὸν κάματον ἐκείνη

ὄκνοῦσε νὰ χορέψει, ὁ Γύφτος, μ' ἕνα
πιδέξιο τράβηγμα τῆς ἀλυσίδας
στοῦ μικροῦ τὸ ρουθοῦνι, ματωμένο
ἀκόμα ἀπ' τὸ χαλκὰ ποῦ λίγες μέρες
φαίνονταν πὼς τοῦ τρύπησεν, αἰφνίδια
τὴν ἔκαμε, μουγκρίζοντας μὲ πόνο,
νὰ ὀρθώνεται ψηλά, πρὸς τὸ παιδί τῆς
γυρνώντας τὸ κεφάλι, καὶ νὰ ὀρχιέται
ζωηρά...

Κ' ἐγὼ, ὡς ἐκοίταζα, τραβοῦσα
ἔξω ἀπ' τὸ χρόνο, μακριὰ ἀπ' τὸ χρόνο,
ἐλεύτερος ἀπὸ μορφὲς κλεισμένες
στον καιρὸ, ἀπὸ ἀγάλματα κ' εἰκόνες
ἤμουν ἔξω, ἤμουν ἔξω ἀπὸ τὸ χρόνο...
Μὰ μπροστά μου, ὀρθωμένη ἀπὸ τὴ βία
τοῦ χαλκὰ καὶ τῆς ἀμοιρῆς στοργῆς τῆς,
δὲν ἔβλεπα ἄλλο ἀπ' τὴν τρανὴν ἀρκοῦδα
μὲ τὶς γαλάζιες χάντρες στὸ κεφάλι,
μαρτυρικὸ τεράστιο σύμβολο ὄλου
τοῦ κόσμου, τωρινοῦ καὶ περασμένου,
μαρτυρικὸ τεράστιο σύμβολο ὄλου
τοῦ πόνου τοῦ πανάρχαιου, ὅπ' ἀκόμα
δὲν τοῦ πληρώθη ἀπ' τοὺς θνητοὺς αἰῶνες
ὁ φόρος τῆς ψυχῆς... Τὶ ἐτούτη ἀκόμα
ἦταν κ' εἶναι στὸν Ἄδη...

Καὶ σκυμμένο
τὸ κεφάλι μου κράτησα ὀλοένα,
καθὼς στὸ ντέφι μέσα ἔριχνα, σκλάβος
κ' ἐγὼ τοῦ κόσμου, μιὰ δραχμὴ...

Μὰ ὡς, τέλος,
ὁ Ἀτσίγγανος ξεμάκρυνε, τραδώντας
ξανά τὶς δυὸ ἀργοβάδιστες ἀρκοῦδες,
καὶ χάθηκε στὸ μούχρωμα, ἡ καρδιά μου
μὲ σήκωσε νὰ ξαναπάρω πάλι
τὸ δρόμον ὅπου τέλειωνε στὰ ρεῖπια
τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ψυχῆς, στὴν Ἐλευσίνα.
Κ' ἡ καρδιά μου, ὡς ἐβάδιζα, βογκοῦσε:
«Θά ρτει τάχα ποτέ, θε νὰ ρτει ἡ ὦρα
ποῦ ἡ ψυχὴ τῆς ἀρκοῦδας καὶ τοῦ Γύφτου,
κ' ἡ ψυχὴ μου, ποῦ Μυημένη τῆνε κράζω,
θὰ γιορτάσουν μαζί;»

Κι ὡς προχωροῦσα,

κ' ἐβράδιαζε, ξανάνιωσα ἀπ' τὴν ἴδια
πληγῆ, πού ἢ μοίρα μ' ἀνοιξε, τὸ σκότος
νὰ μπαίνει ὀρμητικὰ μὲς στὴν καρδιά μου,
καθὼς ἀπὸ ραγισματιὰν αἰφνίδια μπαίνει
τὸ κύμα σὲ καράβι πού ὀλαένα
βουλιάζει... Κι ὅμως τέτοια ὡς νὰ διψοῦσε
πλημμύραν ἢ καρδιά μου, σὰ βυθίστη

ὡς νὰ πνίγηκε ἀκέρια στὰ σκοτάδια,
σὰ βυθίστηκε ἀκέρια στὰ σκοτάδια,
ἓνα μούρμουρο ἀπλώθη ἀπάνωθ' ἐμου,
ἓνα μούρμουρο,

κ' ἔμοιαζ' ἔλεε :

«Θά ρτει...»

ΣΤ' ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Στ' Ὀσίου Λουκά τὸ μοναστήρι, ἀπ' ὄσες
γυναῖκες τοῦ Στειριοῦ συμμαζευτήκαν
τὸν Ἐπιτάφιο νὰ στολίσουν, κι' ὄσες
μοιρολογῆτρες ὡς μὲ τοῦ Μεγάλου
Σαββάτου τὸ ξημέρωμα ἀγρυπνήσαν,
ποιὰ νὰ στοχάστη — ἔτσι γλυκὰ θρη-

[νοῦσαν!—

πῶς, κάτου ἀπ' τοὺς ἀνθούς, τ' ὀλόαχνο

[σφάλτο

τοῦ πεθαμένου τοῦ Ἄδωνη ἦταν σάρκα
πού πόνεσε βαθιά :

Γιατὶ κι ὁ πόνος

στὰ ρόδα μέσα, κι ὁ Ἐπιτάφιος Θρήνος,
κ' οἱ ἀναπνοὲς τῆς ἀνοιξῆς πού μπαίλαν
ἀπ' τοῦ ναοῦ τῆ θύρα ἀναφτερῶναν
τὸ νοῦ τους στῆς Ἀνάστασης τὸ θάμα,
καὶ τοῦ Χριστοῦ οἱ πληγὲς σὰν ἀνεμῶνες
τοὺς φάνταζαν στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια,
τί πολλὰ τὸν σκεπάζανε λουλούδια
πού ἔτσι τρανά, ἔτσι βαθιά εὐωδοῦσαν!..

Ἄλλὰ τὸ βράδυ τὸ ἴδιο τοῦ Σαββάτου,
τὴν ὥρα π' ἀπ' τὴν Ἁγία Πύλη τὸ ἓνα
κερὶ ἐπροσάναψε ὄλα τ' ἄλλα ὡς κάτου,
κι ἀπ' τ' Ἁγιο Βῆμα σάμπως κύμα

[ἀπλώθη

τὸ φῶς ὡς μὲ τὴν ξώπορτα, ὄλοι κι ὄλες
ἀνατριχιάζαν π' ἀκουσαν στὴ μέση
ἀπ' τὰ «Χριστὸς Ἀνέστη» μιὰν αἰφνίδια
φωνὴ νὰ σκούζει : «Γιώργαινα, ὁ Βαγγέ-

[λῆς!...

Καὶ νὰ ὁ λεβέντης τοῦ χωριοῦ, ὁ Βαγγέ-

[γέλης,

τῶν κοριτσιῶν τὸ λάμπασμα, ὁ Βαγγέλης
πού τὸν λογιάζαν ὄλοι γιὰ χαμένο
στὸν πόλεμο· καὶ στέκονταν ὀλόρτος
στῆς ἐκκλησιᾶς τῆ θύρα, μὲ ποδᾶρι
ξύλινο, καὶ δὲ διάβαινε τῆ θύρα
τῆς ἐκκλησιᾶς, τί τὸν κοιτάζαν ὄλοι
μὲ τὰ κερὰ στὸ χέρι, τὸν κοιτάζαν,
τὸ χορευτὴ πού τράνταζε τ' ἄλωνι
τοῦ Στειριοῦ, μιὰ στὴν ὄψη, μιὰ στὸ πόδι,
πού ὡς νὰ τὸ κάρφωσε ἦταν στὸ κατώφλι
τῆς θύρας, καὶ δὲν ἔμπαινε πιὸ μέσα!...

Καὶ τότε—μάρτυράς μου νὰ ἴναι ὁ στίχος,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος—
ἀπ' τὸ στασίδι πού ἴμωνα στημένος
ξαντίκρισα τῆ μάνα, ἀπ' τὸ κεφάλι
πετώντας τὸ μαντίλι, νὰ χιμήξει
σκυφτὴ καὶ ν' ἀγκαλιάσει τὸ ποδᾶρι,
τὸ ξύλινο ποδᾶρι τὸ τπρατιώτη,
—ἔτσι ἴπως τὸ εἶδα ὁ στίχος μου τὸ γράφει,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος—,
καὶ νὰ σύρει ἀπ' τὰ βᾶθη τῆς καρδιᾶς τῆς
ἓνα σκούξιμο : «Μάτια μου... Βαγγέλη!»
Κι ἀκόμα, —μάρτυράς μου νὰ ἴναι ὁ στίχος,
ὁ ἀπλὸς κι ἀληθινὸς ἐτοῦτος στίχος—,
ξοπίσωθ' ἐτης, ὄσες μαζευτήκαν
ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς Μεγάλῃς Πέφτης,
νανουριστά, θαμπὰ γιὰ νὰ θρηνήσουν
τὸν πεθαμένον Ἄδωνη, κρυμμένο
μὲς στὰ λουλούδια, τώρα νὰ ξεσπάσουν
μαζὶ τὴν ἀξεθύμαστη τοῦ τρόμου
κραυγὴ πού, ὡς τὸ στασίδι μου κρατιόμουν,
ἓνας πέπλος μου σκέπασε τὰ μάτια!...

ΑΤΤΙΚΟ

Στὰ δυό μας τ' ἄλογα, ἀδελφέ,
τὸ μαυροχήτη Ἀρίωνα
καὶ τὸν ξανθὸ Δημογοργόνα, πὰ στὴ στάλα
τοῦ ἀθάνατου μεσημεριοῦ,
στῆς Ἐλευσίνας τριποδίσαμε τὸ δρόμο,
κουβεντιάζοντας ἀργά,
σὰ δυὸ παλιοὶ ἱερεῖς τῶν Ἀθηναίων, καθάλα...

— Μὴν εἶναι τάχα χίμαιρα ;
Δὲν βλέπω ἀπὸ τὸ φῶς τὸ μετρημένο
μὰ ἀπὸ τὴν ἄσωτη ἀστραπή
ποῦ μ' ἔχει ἀπὸ παντοῦθε τυλιγμένο ...

Ἄλλοτε ποῦ εἶναι ; ... Ἀπὸ τὰ φρένα μου
μιὰν αὔρα λιγοστή τὸν ἔχει πάρει ...
Τὰ πεῦκα τοῦτα εἶν' ἀπὸ πάντα, κ' ἡ πνοή
αἰώνια ἀπ' τὸ νιὸ ποῦ πνέει θυμάρη ...
Κ' ἐτοῦτος ὁ ρυθμὸς, ποῦ τριποδίζουμε,
σὰ νὰ 'ναι ὁ ἴδιος ὁ ρυθμὸς π' ἀκόμα
τ' ἄτια τὰ ἀρχαῖα ἀφήκανε τὸ χνάρι του
θαμπὸ πάνω στὸ θεῖον ἐτοῦτο χῶμα ...

— Τὸ σῶμα μόνο, ποῦ ἀπ' τὸ θάνατο νὰ βγεῖ
μπορεῖ, βολεῖ νὰ ἰδεῖ καὶ ν' ἀντικρίσει
τὴ γῆν αὐτὴ μέσα σὲ τούτη τὴ σιγή
τὸ νικητήριο σῶμα, ποῦ θὰ λύσει

καὶ τὰ στερνὰ ποῦ τὸ τυλίγανε δεσμὰ
καθὼς τὸ γνέμα τους οἱ κάμπιες, κι ὡς τὴ σκέψη
τ' ἀνθρώπου ὁ νοῦς, ὥσπου σ' ἐκεῖνες τὰ φτερά
ν' ἀνθίσουν καὶ στὸν ἀνθρώπον ἢ μέσα βλέψη ...

Ἄλλοτε, δὲν εἶναι χίμαιρα
νὰ καθαλαῖμε τ' ὄνειρο τὴ θεῖαν ἐτούτη μέρα
ποῦ δλα, ὄρατὰ κι ἀόρατα, κι ἐμεῖς καὶ τ' ἄτια μας κ' οἱ θεοί,
στὴν ἴδια πνέμε μέσα κρουσταλλένια σφαῖρα !

— Ἄς μὴν ξυπνοῦσα ἀπ' τ' ὄνειρον αὐτό ...
Σὰ φτάσουμε στὴ θάλασσα, τὴν ὥρα
ποῦ ἀπὸ τὴ ζέστα, τ' ἄλογά μας σπηρουνίζοντας,
θὰ σπρώξουμε τὰ στήθια τους σὰν πλώρα

στὸ κύμα μέσα, νὰ ξυπνήσουμε μπορεῖ
στοῦ χρόνου τ' ἀντισκόμματα καὶ πάλι

καὶ νὰ σκορπίσουμε τὸ θάμα ἀνάμεσα
στὴ μυστικὴ ἀναγάγια καὶ στὴν πλήθεια πάλη...

— Ἀκόμα ζεῖς τὴ μερασμένη ὁρμή,
ἀδερφέ; Καὶ μέσ' ἀπ' τὸ φτενὸ τὸ χῶμα
τῆς γῆς αὐτῆς, ἀκόμα δὲν ἐλύτρωσες
τὸ μυστικὰ κατορθωμένο σῶμα,

σὰν τὸ τζιτζίκι ποὺ ἀπ' τὸν τάφο βγαίνοντας,
στὸ πιὸ ἀψηλὸ θρονιάζοντας κλωνάρι,
τὴ γῆ βιγλίζει καὶ τὸν ἥλιο καὶ τοὺς θεοὺς
μ' ἓνα λιτὸ ἀναστάσιμο τροπάρι;

Μὰ ἐμεῖς, ὅπου τὸ θάνατο νικήσαμε, ἀδερφέ,
τόσες φορές, καὶ ποὺ διαλύσαμε τὰ σκότη
τέτοιων καιρῶν, τραβάμε τώρα γιὰ τὸ ἀμέριστο,
κι ὀλοένα, λέω, γινόμαστε πιὸ νιοὶ κι ἀπὸ τὴ νιότη!

Κι αὐτὸ ποὺ δὲν τὸ βλέπουμεν ἐμεῖς
ἀκόμα, ἴσως καὶ τ' ἄτια μας νὰ τὸ μαντεύουν
μπορεῖ, πού, νά, ἀρχινᾶν μεσοδρομὶς
τὸ χαλινάρι νὰ μασᾶν καὶ νὰ χορεύουν

ἀνάλαφρα, σὰ νὰ γυρεύουν ξαφνικὰ
ν' ἀλλάξουνε τὸ πάτημα καί, στὴν παλιὰν ἐτούτη ρούγα,
— τὸ χαλινάρι κράταγε, ἀδερφέ, κι ὀμπρός! —,
τὸν καλπασμὸ τους νὰ τὸν κάμουνε φτερούγα...

Ἄοχι, δὲν εἶναι χίμαιρα
νὰ καθαλαῖμε τ' ὄνειρο τὴν θείαν ἐτούτη μέρα
ποὺ ὄλα, ὄρατὰ κι ἀόρατα, κ' ἐμεῖς, καὶ οἱ ἥρωες, κ' οἱ θεοί,
στὴν ἴδια ὀρμαῖμε μέσα αἰώνια σφαῖρα!

ΑΓΡΑΦΟΝ

Ἐπροχωροῦσαν ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη
τῆς Σιών ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθητές του,
σάν, λίγο ἀκόμα πρὶν νὰ γείρει ὁ ἥλιος,
ζυγώσανε ἀναπάντεχα στὸν τόπο
ποὺ ἡ πόλη ἔριχνε χρόνια τὰ σκουπίδια,
καμένα ἀρρώστων στρώματα, ἀποφόρια,
σπασμένα ἀγγιά, ἀπορρίματα, ξεσκλίδια...
Κ' ἐκεῖ, στὸν πιὸ ψηλὸ σωρὸν ἀπάνω,
πρησμένο, μὲ τὰ σκέλια γυρισμένα

στὸν οὐρανὸ, ἐνὸς σκύλου τὸ ψοφίμι,
πού, ὡς ξαφνικὰ ἀκούοντας τὰ κοράκια
ποὺ τὸ σκεπάζαν πάτημα τὸ ἀφήκαν,
μιὰ τέτοια ὀσμὴν ἀνάδωκεν ὅπου ὄλοι
σὰ μ' ἓνα βῆμα οἱ μαθητές, κρατώντας
στὴ φούχτα τους τὴν πνοή, πεισωδρομήσαν...

Μὰ ὁ Ἰησοῦς, μονάχος προχωρώντας
πρὸς τὸ σωρὸ γαλήνια, κοντοστάθη

καὶ τὸ ψοφίμι ἐκοίταζε· ἔτσι, πῶνας
δὲν ἐκρατήθη μαθητῆς καὶ τοῦ ἵπεν
ἀπὸ μακρὰ: «Ραββί, δὲ νιώθεις τάχα
τὴ φοβερὴν ὁσμὴ καὶ στέκεσ' ἔτσι;»

Κι αὐτός, χωρὶς νὰ στρέψει τὸ κεφάλι
ἀπ' τὸ σημεῖο ποῦ κοιτάζε, ἀποκρίθη:
«Τὴ φοβερὴν ὁσμὴν ἐκεῖνος πῶχει
καθάρια ἀνάσα καὶ στὴ χώρα μέσα
τὴν ἀνασαίνει, δὴ ἤρθαμε... Μὰ τώρα
αὐτὸ ποῦ βγαίνει ἀπ' τὴ φτορὰ θαυμάζω
μὲ τὴν ψυχὴ μου ἐλάκερη... Κοιτάχτε
πῶς λάμπουνε τὰ δόντια αὐτοῦ τοῦ σκύλου
στὸν ἥλιο· ὡς τὸ χαλάζι, ὡσάν τὸ κρίνο,
πέρα ἀπ' τὴ σάψη, ὑπόσκεση μεγάλη,
ἀντιφεγγιὰ τοῦ Αἰώνιου, μὰ κι ἀκόμα
σκληρὴ τοῦ Δίκαιου ἀστραπὴ κ' ἐλπίδα!»
Ἔτσι εἶπε Ἐκεῖνος· κ' εἶτε νιώσαν ἢ ὄχι
τὰ λόγια τοῦτα οἱ μαθητῆς, ἀντάμα,
σάν ἐκινήθη, ἀκλούθησαν καὶ πάλι
τὸ σιωπηλὸ τοῦ δρόμο...

Καὶ νὰ τώρα,
βέβαια στερνός, τὸ νοῦ μου πῶς σ' ἐκείνα,
Κύριε, τὰ λόγια Σου γυρίζω, κι ὅλος

μιὰ σκέψη στέκομαι μπροστά Σου: Ἄ!...
[δῶσε,

δός καὶ σ' ἐμένα, Κύριε, ἐνῶ βαδίζω
ὀλοένα ὡς ἔξω ἀπ' τῆς Σιών τὴν πόλη,
κι ἀπὸ τὴ μιὰ τῆς γῆς στὴν ἄλλην ἄκρη
ὄλα εἶναι ρεῖπια, κι ὄλα εἶναι σκουπίδια,
κι ὄλα εἶναι πτώματα ἄθαρτα ποῦ πνίγουν
τὴ θεία πηγὴ τ' ἀνασσαμοῦ, στὴ χώρα·
εἴτ' ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα· Κύριε, δός μου,
μὲς στὴ φριχτὴν ὁσμὴν ὅπου διαβαίνω,
γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ἅγια Σου γαλήνη,
νὰ σταματήσω ἀτάραχος στὴ μέση
ἀπ' τὰ ψοφίμια καὶ ν' ἀδράξω κάπου
καὶ στὴ δική μου τὴ ματιὰν ἐν' ἄσπρο
σημάδι ὡς τὸ χαλάζι, ὡσάν τὸ κρίνο,
κάτι νὰ λάμπει ξάφνου καὶ βαθιὰ μου
ἔξω ἀπ' τὴ σάψη, πέρα ἀπὸ τὴ σάψη
τοῦ κόσμου, ὡσάν τὰ δόντια αὐτοῦ τοῦ
[σκύλου

πού, ὦ Κύριε, βλέποντάς τα ἐκεῖ τὸ δεῖλι,
τὰ ἴχες θαυμάσει, ὑπόσκεση μεγάλη,
ἀντιφεγγιὰ τοῦ Αἰώνιου, μὰ κι ἀντάμα
σκληρὴ τοῦ Δίκαιου ἀστραπὴ κ' ἐλπίδα!..

ΣΤΥΓΟΣ ΟΡΚΟΣ

Κι ἂν ἤμουνα σάν τοὺς ἀποδημητικούς αἰτούς,
ποῦ σὲ μιὰν ἀνοιξὴ μποροῦνε
νὰ ταξιδέψουν τίς Ἰνδίες, τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴν Ἑλλάδα·

κι ἂν τὰ πατήματά μου ἦτανε κάποτε
σάν τῶν θαλασσινῶν, π' ἀφοῦ ἀρμενίσανε καιρὸ στὸν ὠκεανὸ
ἀκόμα νιώθουν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους τὰ βουνοκύματά του·

κι ἂν μονομιὰ, σὰ νὰ ἴχα πίσω μου τὸν κόρακα τοῦ Ἀχέρωνα
νὰ λαχανιάζει νὰ μὲ φτάσει,
συμμαζεμένος στὸν ἑαυτὸ μου
ἐτοιμαζόμενα νὰ ὀρμήσω
πρὸ πέρα ἀπ' ὅλους τοὺς κλειστοὺς ρυθμοὺς τοῦ κόσμου,
τὸ μερτικό μου νὰ γυρέψω ἀπ' τὰ σκοτάδια
(πλέριο μεράδι δημιουργοῦ)·

τάχα γιατί τὸ ἀνάβαλα τὸ μέγα βῆμα;

Μὰ τώρα λέω πού Σεις μ' ἀνοίξατε τὸ δρόμο,
 μὲ πάτημα χοροῦ στὰ ἐρέβη προχωρώντας,
 πολεμιστές μου ἀθάνατοι,
 καὶ πὼς σιμά Σας
 τὰ σκότη τοῦ θανάτου εἶναι σὰν ἴσκιος
 μεγάλου δέντρου, πού κοντὰ-κοντὰ ἀπλωμένοι
 γιὰ τὴν Ἑλλάδα κουβεντιάζουμε, ὡς τὴ βλέπατε τὴν ὥρα
 πού τὰ μάτια Σας ἐκλείγαν σ' αὐτὸ τὸν κόσμο,
 τὸν κόσμο πού γκρεμίζονταν, αὐτὴ γιὰ ν' ἀνατείλει
 φωτισμένη ἀπ' τὴ λάμψη τῆς ψυχῆς Σας,
 καὶ πὼς μιῶ μαζί Σας,
 νεκροὶ ἀδερφοί μου τοῦ βουνοῦ, τοῦ πέλαου καὶ τοῦ κάμπου,
 γιὰ τὰ προπλάσματα μιᾶς νέας ζωῆς πού θά ρτει
 μὲς στὸ φῶς τῆς θυσίας Σας, ἀδερφοί μου!

Κι ἀκόμα πὼς, ἂν ἤμουνα σὰν τοὺς ἀποδημητικούς αἰτούς,
 πού σὲ μιὰν ἀνοιξή μποροῦνε
 νὰ ταξιδέψουν τίς Ἰνδίες, τὴν Αἴγυπτο καὶ στὴν Ἑλλάδα·

κι ἂν τὰ πατήματά μου ἦτανε κάποτε
 σὰν τῶν θαλασσινῶν, π' ἀφοῦ ἀρμενίσανε καιρὸ στὸν ὠκεανὸ
 ἀκόμα νιώθουν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους τὰ βουνοκύματά του·

κι ἂν μονομιᾶ,
 σὰ νὰ ἔχα πίσω μου τὸν κόρακα τοῦ Ἀχέρωνα
 νὰ λαχανιάζει νὰ μὲ φτάσει,
 ἀχέρια συμμαζεύοντας τὴ δύναμή μου
 ἔτοιμος ἤμουνα νὰ ὀρμήσω
 πιδ πέρα ἀπ' ὄλους τοὺς κλειστοὺς ρυθμοὺς τοῦ κόσμου,
 τὸ μερτικό μου νὰ γυρέψω ἀπ' τὰ σκοτάδια
 (πλέριο μεράδι δημιουργοῦ)·

πὼς τώρα πιά δὲ φεύγω ἀπὸ κοντὰ Σας,
 μηδὲ στιγμὴ νὰ φύγω ἀπὸ κοντὰ Σας
 ζητῶ, γιὰτ' ἔχω κάμει ἀπ' τὴν καρδιά μου,
 γιὰ νὰ χορεύετε, λεθέντες μου, ἐν' ἀλώνι,
 καὶ μὲ κλειστὰ τὰ βλέφαρα Σας ἀγναντεύω
 νὰ μπαίνετε ἕνας-ἕνας στοῦ θανάτου
 τὸ μυστικὸ χοροστασιὸ πιασμένοι,
 καὶ Σας κοιτάω μὲ σφαλισμένα μάτια,
 καὶ δὲ χορταίνω, δὲ χορταίνω νὰ Σας βλέπω,
 πολεμιστές ἀθάνατοι, ἀδερφοί μου,
 ὀλοένα νὰ χορεύετε τὸν κλέφτικο καὶ τὸ συρτὸ
 πὰ στὴν καρδιά μου!

Ἐκ κοντὰ Σας πιά δὲ φεύγω,
 κι ἂν σημάνουν μερτικό μου
 (πλέριο μεράδι δημιουργοῦ)
 δια τ' ἀστέρια·

μά ἐδῶ σ' Ἐσᾶς ἀφήνω τὴν καρδιά μου,
 κρυφὸ χοροστασιό,
 πορὰ νεκρῶν μεγάλη,
 περιδῶλι μαζί και κοιμητήρι·

ῶσπου, χορεύοντας τὸν κλέφτικο και τὸ συρτὸ βαθιά της
 μιὰν ὥρα Ἐσεῖς νὰ σπάσετε και τὰ δεσμά της,
 σ' ἓνα μόνο παλμόν ἀναγάλλιας,
 τὸν παλμό Σας,
 σ' ἓνα μόνο ρυθμὸ γυρισμοῦ,
 τὸ χορὸ Σας,
 τὸν αἰώνιο χορὸ τῆς Ἑλλάδας!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

